

Minden eddigi társadalom története
osztályharcok története.
Világ proletárjai egyesüljétek!

NÉPAKARAT

SZOCIALISTA MUNKÁSLAP

Az ipariilag fejlettebb ország a ke-
vésőbbé fejlőtetnek saját jövője képét
mutatja". (Marx.)

No. 98. szám. Vol. VI. évfolyam.

New York, 1908 december 8

Egyes szám ára 2 cent. Helyben 1 cent.

A MUNKÁSHADNAGYOK.

Az ipari kapitány elnevezéssel egyidejű a munkáshadnagy, az amerikai munkásmozgalom vezéreinek elnevezése. Kapitalista talál-
mány ez a név s viselői a kapitalista érdekeket szolgálják többé vagy kevésbé nyíltan. Amint E. V. Debs az ipari unionizmusról tartott beszédeinek egyikében találóan festette, a munkáshadnagy először munkástársainak érdekeit szolgálja, majd hirtévesz s hatalomhoz jutván, összekötésbe kerül az ipari kapitányokkal s a kapitalista bankettekről, hova munkástársainak érdekeit ment képviselni, visszakérül, mint az ipari kapitányok munkáshadnagya, hogy a munkások között a kapitalista érdekeket képviselje.

Vagy amint Dániel De Leon még találóan fejt ki a "Plebs vezérek és munkásvezérek" című művében, egy mint a plebs vezér a római társadalomban kiemelkedve a plebejusok védelmében, egykori társait eszközül használta a római társadalom uralkodó osztálya ellen, melylyel rákényszerítette ezeket, hogy gazdaságukat s hatalmukat osszák meg vele, a munkáshadnagy is éppen úgy fölhasználja a munkásszervezetekben szerzett hatalmat, hogy a kapitalistáktól engedelményeket csikarjon ki a saját részére, ha viszontszolgáltatul árulóvá is kell válni egykori társai ügyének.

Egyre szaporodnak az adatok, melyek ezt a felfévet igazolják, az újabb események egyre tisztább világításban mutatják be a munkáshadnagyok szerepét egy gazdasági küzdelemben, mint a politikai harcokban.

A gazdasági küzdelemben sokszor egy-két munkáshadnagytól függ a küzdelem sikeres vagy sikertelen volta. Ha a munkáshadnagy jónak látja, egy-egy sztrájkban a munkások nevében megalkuszik a kapitalistával s a munkásoknak el kell fogadni az alkut, mert a munkáshadnagyok rendelkezésére állnak a szervezett sztrájkőrök, a "unions-scab"-ek, kik a munkáshadnagy vezényszavára hátra támadják a sztrájkolókat. Világos példa volt erre a new yorki vasutasok sztrájkja, kiknek küzdelemét a munkáshadnagyok buktatták meg, élükön Gompersszel.

A massehusteti textilmunkások szervezetének tisztviselője, küzdelemben irányítója éveken át Robert Howard volt. Halálakor kiderült, hogy a különböző szövögyárakból százezer dollár értékű részvény volt tulajdonában s a gazdasági érdekei a szövögyárakhoz csatolták.

P. M. Arthur éveken át volt főnöke a vasuti gépészek szervezetének s a kapitalisták a legkiválóbb munkáshadnagyok közé sorozták. Ugyanakkor, mikor a vasuti munkások harcait vezette, — rendszerint bukásra, — jövedelmét a birtokában levő vasuti részvényekből húzta. Gazdasági érdekei a vasutársulatokhoz kötődtek, nem a vasuti munkások érdekeihez.

Is így mehetnének végig valamennyi munkáshadnagy s aligha találánk egyet is, kit érdekel egy vagy más módon ne fűződnék a kapitalista osztályhoz. A munkáshadnagy oly sztrájt elzárja, a kapitalista osztálynak, mely a gazdasági küzdelemben eleve biztosítja győzelmét a munkások fölött.

Nincs ez másként a politikai küzdelemben sem. A mint a gazdasági harcban a munkáshadnagy a kapitalistáknak őrszeme, amint érdekeik azonosak ezen a téren, természetesen azonosak a politikai téren is. S éppen ezért meglepetés számba ment az utolsó elnökválasztásnál, hogy a munkáshadnagyok kiválóbbjai szakitottak a republikánusokkal. Gompers és hívei eddigi szövetségeseik ellen fordultak. Azonban a szövetség fölbomlása egy szikrát sem változtatott a munkáshadnagyok tulajdonképeni álláspontján: a munkások között szerzett tekintélyvel s hatalommal kényeszeritani az uralkodó osztályt az uralom megszerzésére. Gompersék csak szövetséget cseréltek, tulajdonképeni céljuk nem változott.

Azonban taktikájuk hibás volt. A republikánusoknak sikerült elegendő számú munkáshadnagyt meggyerni, kik hajlandók voltak egyéb föltételek mellett szállítani a munkásszavazatokat, mint Gompersék. A republikánus párt győzelmé után sorban megkapják jutalmukat.

A választás óta Roosevelt elnök S. B. Donnelly new yorki munkáshadnagyt az Egyesült Államok nyoma-felügyelőjévé, D. J. Keefe michigani munkáshadnagyt az Egyesült Államok általános bevándorlási biztosává, I. D. Pringle pittsburgi munkáshadnagyt állami becslové nevezte ki. A választás előtt, mikor ezek a munkáshadnagyok a republikánus párt

mellett foglaltak állást, valamennyien kijelentették, hogy a meggyőződés diktálja pártállásukat s nem hajlandók hivatalt vállalni a republikánus győzelem esetén, ezzel is demonstrálva önzetlenségüket. Azonban a kinevezések határozott alkura vallanak.

Lehet, hogy Gompers és követői még egy darabig újat fognak huzni a nagytökövel, azonban valószínűbb a kibékülés. Elvégre is Gompers sokkal nagyobb kaliberű munkáshadnagy, semmint a kapitalisták oly könnyen nélkülözhetnék s Gompers is megtanulhatta, hogy nem tanácsos a hirt végsőkig feszíteni. Bizonys az, hogy a munkáshadnagyokat s a kapitalistákat érdeklőzőség fűzi egymáshoz s ezt az érdeklőzőségeket jelenti az American Federation of Labor-nak a töké és munka érdekeinek kölcsönöségét hirdető elve.

A munkáshadnagyok személy szerint változhatnak, azonban nem változik az a tény, hogy amíg az amerikai munkásmozgalom a munkáshadnagyok kezében van, minden harcban a kapitalista osztály fog győzni. Vereség a sorsa annak a hadseregnek, melynek vezére az ellenségnek szövetségese.

A lefolyt választások s a követő események igazolják a küzdelemet, melyet az ipari unionisták folytatnak az American Federation of Labor, az amerikai töké hatalmasabb támasza ellen.

A KAPITALISTA OSZTÁLY.

— Irta: Kautsky Károly. —

Amerikai viszonyokhoz alkalmazva átdolgozta: Dániel De Leon.

"Mindenki a maga szerencsésének kovácsa", mondja a kistermelés idejéből származó közmondás, amikor minden kenyérkeresőnek s családjának sorsa személyes tulajdonaitól függött. Ma a kapitalista társadalom tagjainak egyre kevésbé függ a személyes tulajdonságoktól, hanem ezer oly körülménytől, mely határköveten teljesen kívül esik. A versenynek eredménye többé nem a legalkalmasabbnak fennmaradása.

III. fejezet.

A haszon.

Honnan ered a kapitalistának bevétele? A kereskedelmi és uszora töké eredetileg abból állott, melyet a kereskedő vagy uszoros visszartartott azoktól, kik reá szorultak, akár fényűzésük kielégítése végett, akár segítségért a végszükségben. Másként van ez az ipari tökével.

Hogyan facsar a tökés hasznát a munkásosztályból?

A kapitalista osztály semmiféle produktív munkát nem végez. Ez a bérmunkás feladata. Azonban a bérmunkás nem termel saját maga részére; nem teheti. Azok a dolgok, melyek ma nélkülözhetetlenek a termeléshez, — föld és töké, — a nép aránylag csekély számának birtokában van. A proletárnak, ki ezekkel nem rendelkezik vagy éhen kell veszni, vagy el kell adnia azt a tulajdont, mely neki megmaradt részére, a munkaerőt annak, aki megveszi, — a kapitalistának. Mikor a kapitalista megveszi a proletár munkaerőjét s ezáltal bérmunkásává teszi, megveszi a munkaerőt egyszerűen azért, mivel a bérmunkás tökével termel, mint amennyi fizetést kap. Ha csak annyit termelne, mint amennyi fizetést kap, — vagy ami még rosszabb, ha kevesebbet termelne ennél, — a kapitalistának nem volna rá szüksége, nem venné meg munkaerőjét, nem kellene neki a bérmunkás. A kapitalista által alkalmazott proletár, a bérmunkás vagyon termel. A fölhalmozott vagyonból, melyet egyedül a bérmunkás termelt meg, a kapitalista egy negyedrészt, ha ugyan nem kevesebbet, visszaad a bérmunkásnak, mint munkabért a munkaerőért. A bérmunkás által termelt vagyonnak többi része, a fennmaradó háromnegyed rész, vagy még ennél is több, a többlet, más szóval a munkás által termelt vagyonnak az a része, mely a munkásnak a termelésre fordított munkaerő pótlására szükséges részen felül megmarad. A kapitalista ezt a többletet magának tartja meg, haszonnak nevezi, ez a jövedelme. Tekint az ipari töké a tulajdonnal nem rendelkező bérmunkás kizsákmányolásából ered.

Amily arányban fejlődik a kapitalista termelő rendszer, oly arányban szárnyalja túl a tökének ipari formája a többi formákat; ez a fejlődés nem mehet előre anélkül, hogy a kapitalista egy vagy más úton a többletből, melyet visszatart a munkástól, vissza ne térítsen

egy részt vagy ugynevezett jótékony intézetek révén, vagy a személyes szolgálatra fogadott munkások számának növelése által. A proletárok által teremtett többlet az egész kapitalista osztálynak mindinkább egyedüli jövedelmi forrásává válik.

Amint a kisgyárosok s kisbirtokosok többletben vannak s befolyásuk mind kevésbé érezhető a modern társadalomban, épp úgy többletben van a kereskedelmi és ipari tökének régi formája. Már vannak nemzetek kézművesek s kisbirtokosok nélkül. Anglia példa erre. Azonban nincs már egy modern ország sem nagytermelés nélkül. Aki a tökének modern formát ismerni óhajtja, az ipari formáját kell megismernie. Az igazi és leglényegesebb forrása a kapitalista jövedelemnek a többlet, melyet a kapitalista ipar állít elő.

Miért növekszik állandóan a munkásosztálytól visszatartott többlet?

A munkás állítja elő a többletet, melyet az ipari töké kisajátít s e többlet folyton növekszik ama terhek növekedése folytán, melyek a munkásra hárulnak a munkaerőt fölsőlegessé tevő gépek alkalmazása, a munkaerő olcsóbbá tétele által. A kapitalista termelés fejlődésével növekszik a kizsákmányolt munkásoknak száma s kikerülhetetlen következményképen növekszik a többlet, mely a kapitalisták kezébe folyik.

Azonban a közmondás szerint az élet zavartalan öröme nem adatott meg a halandóknak. Bármily gyűlöletes is az ezme, a kapitalista osztályozás kénytelen. A földbirtokos és az állam megköveteli a maga részét s a kapitalista kénytelen megosztani velük a többletet, melyet fölhalmozott.

IV. fejezet.

Földbirték.

Ha az osztályokról beszélünk, melyek lassankint kizárólagos birtokosokká, kizsákmányolókká s, a termelés eszközeinek monopolistáivá válnak, különbséget kell tennünk a kapitalisták és a földbirtokosok között s továbbá nem szabad megfeledkeznünk arról, hogy egy kis földterületnek birtokosát földbirtokosnak nevezni épp oly helytelen, mint egy kis összegecskének tulajdonosát kapitalistának. A kapitalista termelő rendszer rohamosan semmisíti meg ezeket a csekély tulajdonnal bírókat s folyton kevesebb kézbe gyűjti azt a még némi értékkel bíró tulajdont, mely a kisemberek kezében senyved.

A föld sajátágos eszköze a termelésnek. Mindenek között a legszükségesebb. Az emberi tevékenységhez nélkülözhetetlen. Még a tengerésznek s a léghajósoknak is szüksége van földre, honnan elinduljon, vagy ahova kiköszön. Azonkívül a termelésnek oly eszköze ez, melyet nem lehet tetszés szerint szaporítani. Meg kell jegyezni azt is, hogy ritkán történt még meg, hogy egy országban minden talp-alattnyi földjét benépesítsék vagy a termelésre kihatározzák volna a lakosok. Még Kinában is hatalmas használatlan területek vannak; bármily népes is az ország.

Az élethez és termeléshez annyira lényeges eszközeinek magántulajdon, mint a föld, elméletileg tulnyomó s ellenállhatatlan hatalmat ad tulajdonosainak kezébe. Ennek a látszatnak tulajdonítható sok fölületes gondolkodású főknek az a véleménye, hogy a jelenlegi nyomorúságnak egyetlen oka a földnek magántulajdona; hogy a földnek tulajdonsa szíjja föl úgy a munkásnak, mint a tökének termékeit; s hogy az ő szárnyalnak megnyirbálása visszazsákmányozná a népek, — kapitalistának s munkásnak egyaránt, — a vagyon, mely közvetlenül vagy közvetve tőlük ered. Ez a vélemény teljes vakaságot jelent a kapitalista termelő rendszer jelentőségét s a velejáró társadalmi fejlődést illetőleg.

(Folytatjuk.)

MUNKÁSTÁRSÁK FIGYELEM!

New York összes munkásszervezetei 1908 december hó 13-án, vasárnap délután 2 és fél órákor, a LABOR TEMPLE II-ik emeleti 10-es számú termében, (84-ik utca 2-ik és 3-ik Avenue között),

NAGY TILTAKOZÓ NÉPGYŰLÉST

tartanak a következő napirenddel:
Tiltakozás a magyar kormány plúriás, közzetett, nyílt választójogi tervezete ellen.
A magyar munkásság tömeges megjelenését kéri az egybehívó szervezetek.

Egyről másról.

A TARIFA-BIZOTTSÁG ÜLÉSEIRŐL. — A TÖKÉS ÉS MUNKÁS ÉRDEKEI. — MI A KÜLÖNBSÉG?

Tudvalevő, hogy a republikánus győzelem következményeképen a vámrevízió elmaradhatatlan, lévén a revízió kérdése a republikánus ígéreték között az első helyen. Volt már több ízben alkalmunk kifejtetni, hogy mit jelent e kérdés a munkásosztály részére, hogy nekünk nagyon mindegy, hogy a kapitalista osztály magasabb vagy alacsonyabb vámtarifa mellett zsákmányol-e ki bennünket?

A kongresszus tarifa-bizottsága, melynek föladata, hogy a különböző iparágak kapitalistáinak véleményét meghallgatva, a vámtörvény módosítására a kapitalista vélemények megfontolásával tegyen ajánlatokat, december 2-án váratlan látogatókat fogadott. Megjelentek a philadelphiai és new englandi szövömmunkások "képviselei", hogy a "munkások érdekében" követeljék a gyapju-termékekre szabott vámnak fölemelését.

A bizottságot, mely el volt készülve e kérelemre a gyárosok részéről s a gyárosok érdekében, meglepte a munkások "képviselei"-nek érvelése. Midőn Mr. Stewart a "munkások érdekében" benyújtotta a tízezer aláírással ellátott petíciót, a bizottság egyik tagja, Bourke Cockran, new yorki képviselő nem tudta megállni, hogy meg ne kérdezze:

Mennyiben fog hozzájárulni a magasabb munkabérekhez a gyapju-termékek vámnak emelése? A magasabb vám több hasznot jelent a gyárosoknak, azonban ez a haszon jelent-e a munkások fizetésének emelését?

Mr. Stewart kénytelen volt beismerni, hogy a tökének több vagy kevesebb haszna nincs hatással a munkabére s ezzel indirekt módon elismerte, hogy a petíció a gyárosok érdekeit mőzditja elő.

S valóban nem kellene szorgos kutatást eszközölni, hogy rájöjjünk, miszerint a "munkás küldöttség" röfjségei a gyárosok zsebeiből kerültek ki, valamint ahhoz sem szükséges tulajdonos preszió, hogy tízezer szövömmunkás aláírjon egy petíciót. Egy gyöngéd nyomás a superintendentek részéről s akad ember, ki a "job" kedvéért a halálos ítéletet kérvényező petíciót is aláírja.

Bruce Cockran meglepetése vagy nagy naivságra vall, ami egy minden hájjal kikent politikusnál nagyon valószínűtlen, vagy ügyes karrierkedést jelent, ami viszont a politikusok karrierjéhez elengedhetetlen kellék.

A munkások küldöttségével egyidejűleg megjelent a bizottság előtt Mr. William Whiteman, a gyapju-gyárosok szövetségének elnöke, Lawrence Arington Mills tulajdonosa, hogy a gyárosok részéről követelje a vámnak emelését.

Whitemanhoz a bizottságnak egy másik tagja, Champ Clark, missouri-i képviselő intézett kérdéseket, melyek pedig váratlan s szenzációs eredménnyel.

Clark a védővám teóriájából kiindulva egészen természetesen találta, hogy egy iparág-hoz szükséges nyersanyagra rótt vámnál magasabb legyen az a vám, melyet e nyersanyagból előállított termékekre rónak. Vagyis a gyapjura vetett vámnál magasabbnak kell lenni a "wool-top"-ra rótt vámnak, melyet a gyapjunak a fonáshoz alkalmassá tételével, a gyapjuzással nyernek; a wool-top vámjánál magasabbnak kell lenni a "wool-yarn"-ra, a gyapjufonalra vetett vámnak, melyet a wool top-ból szönek s a gyapot szövet vámjánál magasabbnak kell lenni a gyapjufonal vámjánál és így tovább. A jelenlegi vámtörvények szerint pedig a wool-top-ra vetett vám aránytalanul nagyobb, mint a gyapju fonala vetett vám.

Ennek a különös iparvédelemnek eredménye az volt, hogy a wool-top behozatala megnehezült, ami a kérvényezőnek vált javára, Whitemannak, kinek nagy gyárai így föltétlenül uralkodtak az amerikai piacon, a külföldi fonalak behozatala pedig könnyívé tétetett s a kisebb fonalszövö-gyárak sorra buktak, helyüket ugyancsak Whitemannak nagy gyárai foglalták el s így a gyapjuiparban a kistermelők lassankint elpusztultak.

Ez a furcsa iparvédelem nem a véletlenség vagy a megfontolatlanág műve volt. Sőt nagyon is tervszerű munka eredménye volt. A Dingley-törvényjavaslat megalkotásában, melynek alapján a vámkérdést rendezték, tevékeny részt vett S. N. D. North, akkori képviselő, a statisztikai hivatal jelenlegi igazgatója. Ennek a munkája volt a nagy gyapju-gyárosok érdekeinek előmozdítása.

Clark kérdésére Whiteman elég vigyázatosan volt beismeri, hogy North 5000 dollárt kapott a következő módon:

North egy időben alkalmazottja volt a gyapju-gyárosok szövetségének. Mihelyt a vámkérdésben a nagy gyapju-gyárosok érdekeit diadalra juttatta, a gyárosok szövetsége rögtön rájött, hogy évekkal előzőleg, mikor még North az ő alkalmazottja volt, kevés fizetést kapott s 5000 dollár "pótlékot" szavaztak meg.

Ehhez még, hogy az ügy világosabb legyen, Clark rámutatott Northnak 1897-ben Whitemanhoz intézett levelére, melyben értesítette, hogy az akkori tarifa revidáló bizottságában minden rendben van, sikerült megnyernie Allisont és Plattet, a republikánus párt vezéreit.

Whitemannak s a bizottság többi tagjainak meglepetése tökéletes volt.

A vesztegetésnek bizonyítására éppen elégségesek voltak ezek az adatok.

Az American Federation of Labornek jel-szavát, hogy a tökés és munkás érdekek azonosak, újabb példa igazolja.

Dániel J. Keefe, ki az elnökválasztás tüzeben a döntő pillanatban állt Taft mellé, mint Gompersszel egyenrangú munkásvezér; ki a "pszichológiai pillanatban" demonstrálta, hogy a munkásvezérek nem osztják kivétel nélkül Gompers politikáját, most a viszontszolgáltat gyanánt Taft által fő bevándorlási biztossá neveztetett ki.

Hát kell-e ennél még ékeesebb példa, hogy a tökésnek s a munkásnak mennyire azonos az érdeke? Taftnek érdekében állt, hogy Keefe célhoz jusson, Keefének érdekében állt, hogy Taft jusson célhoz. A cél mindkettőnél: zsiros hivatal.

A "New York Call" december 3-iki számában beszámol a különbségről a S. P. és S. L. P. között. A Call a S. P. lapja lévén, végre valahára látjuk a különbséget a S. P. szempontjából is: A legfőbb különbségek a Socialist Party és az ugynevezett Socialist Labor Party között azok, hogy az előbbi a testvéri segédkezés álláspontját tartja fenn a labor unionokkal szemben, míg az utóbbi pusztítón ellenséges néhány kivétellel valamennyivel szemben;... — álljunk meg az első különbségnél.

A "labor unionok" ellenségei az osztályharcnak, ellenségei a szocializmusnak, oszlopai a kapitalista rendszernek, korruptak tetőtől talpig, szervezeti formájuk szervezett sztrájktrésze vezet. Ezt még a S. P. is beismeri s elnök jelöltjük nem egyszer adatokkal bizonyította. Ezekkel a "labor unionokkal" szemben a S. P. a testvéri segédkezés álláspontját tartja fenn, míg a S. L. P. pusztító ellensége. Eddig a Call igazat mondott. Lássuk tovább:

"hogy az előbbi demokratikus irányítják a tagok, míg az utóbbi tulajdonképen egy fél-revezető irányítja;..."

Ez a második különbség. Ha ez így volna, szomorú szegénységi bizonyítványt szolgálna a S. P. tagjainak, kik eszerint a testvéri segédkezés álláspontját megszabnák. Azonban nem így van. A S. P. ügyeibe a tagoknak kevés beleszólása van. Azok a határozati javaslatok, melyek a S. P. egész sereg lokálja részéről tiltakoztak a nemzeti végrehajtó bizottság önkénye ellen, mikor ez az egyesülés kérdését nem bocsájtotta általános szavazás alá, a tagok demokratikus kormányzásának ellenkezőjét bizonyítják. S ha a S. L. P. "fél-revezetőjének" műve az, hogy a S. L. P. "pusztítón ellenséges állást" foglal a kapitalista osztály támaszaul szolgáló szakszervezetek ellen, úgy ez elismerés a "fél-revezető" részére, mely azonban a S. L. P-t illeti meg.

Végül:
"és hogy az előbbi energiáját a kapitalizmus elleni harcra szenteli, míg az utóbbi a Socialist Party és "labor unionok" támadásán kívül keveset tesz."

Hogy miben rejlik a S. P.-nak a kapitalizmus elleni harcra, azt a Call az első különbségben megmondja. A kapitalizmus oszlopainak támogatásában.

Ha a különbséget mi irtuk volna meg, mint a Call, hányáná a tajtékat az "Előre". Így azonban — ki fogad rá? — hallgatni fog, mint a csuka.

NEPAKARAT Magyarországi hírek.

szocialista munkaslap.
A Szocialista Munkaspárt hivatalos közlönye.
Kiadja
Az Amerikai Magyar Szocialista Munkás Szövetség
528 E. 6th Street, New York, N. Y.
Megjelen minden kedden és pénteken.
ELŐFIZETÉSI ÁR:
Égész évre \$2 00
Fél évre 1 00
Negyed évre 0 50
Európába 12 korona.
Egyes szám ára 2 cent.

A Munk. Bet. Szöv. hivatalos közlönye.
Szervezővel értekezni lehet hétfőn és szerdán 6-tól 8-ig.

NEPAKARAT

Publ. by the Hungarian Socialist Labor Federation of America
528 E. 6th Street, New York, N. Y.

Ch. ROTHFISHER, National Secretary.
F. SONNENFELD, National Treasurer.

ISSUED EVERY TUESDAY AND FRIDAY.

SUBSCRIPTION YEARLY \$2.00
SINGLE COPIES 2c

Entered as Second-Class Matter August 28, 1907,
at the Post Office at New York, N. Y.

New York, Tuesday, Dec. 8, 1908

TARLOZÁS.

Dávidnak, az örökké éhes, és folyton pénzt gyűjtő Dávidnak már megint elfogyott az aprópénze. A Magyar Vén részére, a Kassai Rákóczy szoborra stb. stb. összegyűjtött és Dávid bácsi zsebében maradt dollárok már elfogytak, tehát újra szükség van a "jókedvű adakozókra", kiket nemcsak az isten, de Dávid bácsi is rendkívüli szeret Neki kismiska az a sok százezer munkanélküli, kiknek még bevető falatjuk sincsen. Lapjában napról-napra nagy bölcsen megállapítja, hogy a "régijólét" már visszatért, "honfitársaink" rövid idő múlva mindenütt dolgozni fognak és — az ő véleménye szerint — lesz pénz bőven. A végén aztán kibúvik a szög a zsákból, még pedig egy "Felhívás" alakjában, mely a "jókedvű adakozóknak", a "szeretett honfitársaknak" és a "kedves olvasóinknak", — szóval az amerikai magyarságnak szól.

Ha Dávid bá' röviden és értelmesen akarta volna megírni ezt a főlhívást, úgy egyszerűen csak ezt írta volna:

"A norristowni siralomházban egy gyilkos-ságért halálra ítélt ember ül, nekem pedig pénzre van szükségem. Küldjétek gyorsan."

Csakhoggy egy centet sem kapna okigyleme, tehát az általa használni szokott módszerhez folyamodik. Leírja, hogy az elítélt nem is olyan bűnös, mint amilyennek mondják és hogy az érzékeny szíveket jobban tudja hatni, elmondja, hogy az óhazában felesége és gyermekei vannak. Azután így folytatja: "Nekünk, magyaroknak oda kell hatnunk, hogy ezt a bűnös embert az akasztófától megmentsük. Lapunk nagylelkű olvasóihoz fordulunk kegyes adományokért. Mentjük meg Szabó Istvánt az akasztófától. Ha Szabót megmentjük a szégyenletes haláltól, a bitófától, azzal megkíméljük hírnevünket, mert nem kellemes olvasni az angol és német lapokban, hogy egy "magyar"-t főlakasztottak. Adományokat kérünk e lap kiadóhivatalába küldeni."

A gyűjtés tehát megindult. Vannak sokan, kik nem tudják még, hogy az így összegyűjtött pénz hová tesz az amerikai magyarság vezéréi, és ezek a tudatlanok küldeni fogják kezesesen megkeresett centjeiket. Lesz nagy hűhó, dinom-dánom, kéjtűzés, ünnepi beszédek s szebbnél szebb hírlapi cikkek és: that's all. Az elítéltet kivégzik, Dávid pedig zsebre-vágja a megmaradt pénzt és furfangos eszével hamarosan fog találni valami újabb okot a pénzgyűjtésre.

Pedig hát... Ne tessék sértésnek venni szerény kérdéseinket Dávid bá', izé... hogy is mondjuk csak nó?... Gyűjtés helyett talán jó lett volna főlhasználni Szabó István megmentésére azt a pár száz dollárt, melyet két évvel ezelőtt Magyar Vincének gyűjtött ki-gyelméd és melyet — elfelejtett odaadni. Be-cses lapjainak "nagylelkű olvasóit" pedig arra kérjük, hogy ha áldozni akarnak valamit Szabó Istvánért, úgy adományait küldjék a philadelphiai konzulátushoz. Ott talán kevesebbet fognak belőle zsebre-vágni. H—g.

A clevelandi összes nemzetiségű munkások 1908 december 13-án, délután 2 órakor a German-American-féle épületben, 2293 Ontario St., MI A NEMZETKÖZISÉG? napirenddel,

NAGY NYILVÁNOS NÉPGYŰLÉST tartanak. Főlhívjuk Cleveland összes munkásait a népgyűlésen való tömeges megjelenésre. Elvtársi üdvözzel az Egybehívók.

A "bányászati érdekek". A bányaurak átlagos életkora kétszer akkora, mint a bányarab-szolgáké és családtagjaiké. A bányamunkások tömeges pusztulásának főoka: az alacsony bérs a szakadatlan munka, mely alig enged pihe-nést. A munkásgyilkos bányatóke urainak em-beri érzésére furcsa világot vett a következő határozatok:

"Az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület" igazgató tanácsa ülést tartott, amelyen Déry Károly főlhiva az igazgatótanács fgyelmét a vasárnapi munkaszünetet szabá-lyozó törvényjavaslatra, mely a bányászati ér-dekeket sok irányban veszélyezteti és inditvá-nyozza, hogy írjon föl az egyelet a pénzügy-miniszterhez, hogy e törvény hatálya a bányá-szatra ne terjesztessék ki, hanem e kérdés a megalkotandó bányatórvényben nyerjen elin-tézést. Az igazgatótanács ily értelemben hatá-rozott."

A "bányászati érdekeket veszélyezteti", ha a munkásnak pihenőnapja van s ha a heti pihe-nő megnyújtja az elcsigázott testű rabszolgá nyomorult életét. A "bányászati érdekek" a vasárnapi munkaszünet eltemetését kívánják egy új törvénytervezetben. Mivel a bányá-szati érdekek" néhány lelkiismeretlen munká-sgyilkos érdekei és nem a bányászatanban kizsák-mányolt idestova százezer ember érdekei.

A kis bűnöst becstűk a nagy bűnösök. Meg-int fogtak egy kivándorlási "hiénát". Valami Nebel Manó nevezett egyén Csanádmegyében kivándorlókat toborzott egy hamburgi hajós-társaság számára. Az ilyen bűnösöket a vár-megye nagyon szemmel tartja, sokkal ébere-ben, mint az árva-péncz-elkezelőket, meg a sik-kasztó jegyzőket; ami természetes, mert a hamburgi nagy hajók elviszik az ezerholdasok elől — oh, nem a fajmagyar testvért! — az olcsó rabszolgát. Nebel Manó urat tehát az ilyen ügyekben szemfüles vármegye nyakon-csüpte és egy havi fogházra meg 300 korona pénzbüntetésre ítélte. Így bűnhődik az, aki a kivándorlókat utbaigazítja; de a nagy bűn-ösök, akik a népet gyalázatos zsarolásukkal ki-vándorlásra kényszerítik, azok szabadon jár-nak és itélkeznek a kis bűnösök fölött.

Rendkívüli pártgyűlés. Az általános, egyenlő és titkos választójog helyett a belügyminiszter a plurális, nyílt, közvetett választójog törvény-javaslatát terjesztette a parlament elé.

A magyarországi szocialdemokrata párt ve-zetőse, a koalíciós kormány ezen párját rit-kító, jograbló merényletével szemben a leg-utóbbi pártgyűlés határozatának megfelelően december 6-ára rendkívüli pártgyűlést hívott össze, mely Budapesten, az Újváros háza köz-gyűlési termében lesz megtartva.

A pártgyűlés egyetlen napirendje: A munkásság állásfoglalása a plurális, nyílt és közvetett választójogra vonatkozó törvény-javaslatl szemben.

Ahol istállóban tanítanak. A biharországi kulturállapotokról ezeket írja a Nagyváradon megjelenő "Szabadság":

"A tenkei járásban Miskolczi Ferenc dr. alispán három iskolát záratott le. Fráter Emil tenkei főszolgabíró a napokban ellenőrző viz-gálatot tartott a községekben levő iskolák föl-lött s ez alkalommal tapasztalta, hogy a feketé györösi, kápolnai és petegdi görög katolikus iskolák helyisége nagyon is kifogás alá esik. ezekben a községekben ólszerű viskókban ta-nítanak, kis törött ablakokon világosság sem jön és se kályha nincs a helyiségben, se padok, se székek. A gerendák fölött a sövénypadlason a tyukok tanáznak s ott gubbasztanak a hi-degben a gyerekek s a dászkal a pipán melen-gíti megfagyó ujjait. Az iskolák siralmas álla-potát megnézte az iskolászek is, mégis maradt minden a régiiben. Fráter Emil ennek folytán jelentést tett az alispáni hivatalhoz, javasolván az iskolák bezárását. Az alispán a főszolgabíró jelentése folytán elrendelte Feketegyörös, Ká-polna és Petegdi görög katolikus iskoláknak bezárását és meghagyta a községeknek, hogy december 9-ig iskoláikat megfelelő hajlékban szabályszerűen szereljék föl."

Lefoglalt örömtanya. Hanák József buda-pesti kereskedő évekkal ezelőtt megszorult pénz dolgában és Grüner (Gyulai) Gyulától, a Tátra-mulató volt főpincéretől 6000 koronát vett kölcsön, amiért kamat fejében — üzletársi címen — havi 200 koronát tartozott Grünernek fizetni. Később még 4000 koronát kért az uszo-rástól és akkor már havi 300 koronára emel-kedett a kamat. A kölcsönért kapott váltókat Grüner később átadta pörlés végett Östreicher Edének, a "Maison Frida" néven ismert Ma-gyar-utcai hírhedt mulató tulajdonosának. A két kiváló "üzletember" azután különféle fur-fangos manipulációkkal teljesen tönkretette Hanákot. Végre Hanák bünyfenyűt följlene-tést tett Grüner és Östreicher ellen magánköl-irathamisítás büntette és uszora vétsége miatt. Az ügyben vizgálatot rendeltek el, amelynek folyamán a vizgálobíró Hanák kérelmére a bűnügyi zárlatot és biztosítási végrehajtást is 21,000 korona erejéig elrendelte Grüner és Östreicher összes vagyonára. Tegnap fogana-

tosították is ellenük a biztosítási végrehajtást. A végrehajtó egyebek közt lefoglalta Östreichernek Magyar-utcai hírhedt mulatóját, a Maison Fridát is.

Most a jobbmodú polgári családapák és if-jak, akik a családi élet szentségéért és szeplőt-lenségéért rajonganak, nem tudják, hol elégit-sék ki szerelem-szükségletüket. Östreicher ur pedig, aki a "családellenes" szocialistákat szid-dalmazó polgárság erkölcséből százezeret szerzett, nagyon meg van rémülve, mert ve-szélybe került üzletének jó hírneve és a busás profit. Valószínű, hogy a szerelemnek ez a derék papja csakhamar bírói letébe fogja he-lyezni a szükséges összeget, mire aztán a Mai-son Frida főlszabadult a zárlat alól és a csa-ládi élet szentségének védői tovább áldozhat-nak madame Frida oltárán.

A NŐ ÉS AZ IPARI UNIONIZMUS.

A haladás előmenetelt jelent. A legnagyobb előrehaladásnak az nevezhető, midőn a leg-kisebb erőkiéjtéssel legnagyobb eredményt ér-tünk el.

A jelen társadalmi rendszerben, a társada-lomnak egy kis csoportja, amelynek tulaj-donában van a föld, a bánya és a gép, a terme-lésnek és szétosztásnak minden eszköze, a vagyontermelés terén a fejlődésnek oly stá-diumát érte már el, hogy a legkisebb erő-kiéjtés nélkül, a termelésben való részvétele nélkül, a termelt javak legnagyobb részét ma-gának tartja.

Az embereknek legnagyobb része tul van terhelve. Az embernek gyenge gyermekkorától kezdve dolgoznia kell, míg ki nem dül és mun-kájáért jutalmul csak annyit kap, amennyiből szükségösen eltehető.

S ez nemcsak kizárólag a félfiaakra és nem-csak kizárólag a nőkre vonatkozik. Szól ez mindakét nemre. Ezért mindkét nemnek érde-ke az, hogy az oly rendszer, amelyben az ily állapotok az uralkodók, megváltoztassák és az érdeket kell hogy kövesse tudományos meg-értése annak, hogy miként jöttek ezen állapo-tok létre és melyek lehetnek ezen eszközök, amelyekkel ezen állapotok eltörölhetők.

A trade unionoknak nincs szándékában ez állapotok eltörölése. Nem is olyan régen, még ignorálták a jelentőségét a nőknek a termelés telepeire való bevonulásának. És akkor, amikor szemtől szembe álltak azzal a ténynel, hogy a nő versenyzik a férfival a munkáért, akkor ahelyett, hogy harcra keltek volna el-törölni az okot, amely a versenyt szülte, egy-szerűen kárhoztatták a nőket és kárhoztatták a gépeket. Sőt néha annyira mentek, hogy ösz-szeszték a termelés eszközeit, a gépeket, ez-zel akarván orvosolni azon ferdeségeket, ame-lyeket a kapitalista termelési mód előidézett.

Manapság a nő a legtöbb kapitalista iparnak integrális, kiegészítő részét képezi, ki közvet-ve funkcionál az összes iparágakban. Főz, takarít, foltoz a bérszolgának, aki közvetlen van alkalmazva az iparban.

A nő rabszolgája a rabszolgának. Amikor a munkás sztrájkba lép, vagy a munkából kizáratik, vagy onnan elbocsáttatik — nem kap bért, nincs többé fizetése.

A tőkés társadalmi rendszer elzárja előle a lehetőségét annak, hogy az életfenntartásra szükséges eszközöket beszeresse. A nő, akinek megélhetése szintén munkás bérértől függ, szintén megfosztatik az életszükségleteitől.

A trade union, amely nem a bér munka ter-melési módszerének megdöntésére törekszik, semmi reményt nem nyújthat egyik nem hely-zetének a javulására sem.

Az összes társadalmi bajok orvoslására, meg-szüntetésére csak egy mód van: a szervezke-dés.

Szervezkednünk kell, mint "osztály" — fér-finak és nőnek egyaránt, arra a célra, hogy bir-tokunkba vegyük a termelés eszközeit és meg-tartsuk azt, amit munkánk által termelünk.

Erre tanít az ipari unionizmus és a szocializ-mus. "People", Sidney, Ausztrália.

OSZTÁLYOK ÉS BIZALMIFÉRFIAK FIGYELMÉBE.

Az Amerikai Magyar Szocialista Munkás Szövetség 1908 december 13-án, vasárnap dél-után a Népakarat szervezőségében

BIZALMIFÉRFI ÉRTEKEZLETET

tart. Tekintettel arra, hogy nagyon fontos szövetségi ügyek kerülnek tárgyalás alá, főlkérik különösen a közfelfkvo osztályokat, hogy bizal-miférfiaikat szigoruan utasítsák az értekez-leten való feltétlen megjelenésre.

Ugyszintén főlkérik szövetségünk minden osztályát, hogy esetleges indítványaitak minél előbb küldjék be a központi titkársághoz.

Elvtársi üdvözzel a Központi vezetőség.

Külföldi hírek.

360 halott és 20 sebesült. A világ munkásait óriási szerencsétlenség döntötte gyászba né-hány héttel ezelőtt. A németországi Hammban a köszénbányában bányalégrobbanás történt, amelynek következtében az egész bánya lán-gtengerre vált és borzalmas halállal pusztított el közel negyyszáz bányászproletárt.

A pusztulás nyomán óriási a fájdalom és a nyomor, mert az áldozatok legnagyobb része családos volt.

A hátramaradtak fájdalmát nem hogy enyhítené, sőt növeli a gyilkosok hazug rész-véte. A társadalom hatalmas oszlopai, a csá-szár és miniszterei, a bányakirályok sietnek le-róni a részvét adóját a szerencsétlenül jártak hátramaradtjainak és az elkeseredés folyo-mányaképp már-már lázadásba törő munká-ságnak. Pedig az elpusztult munkáséletért, egyedül e hazug képmutatók a felelősek, mert a bányászág már évek óta sürgette — de hiába — a bányatórvény szigorítását, amely-lyel emberileg megakadályozható lett volna sok ezer bányamunkás pusztulása.

Rettenetes lehetett ezeknek a szerencsétlen embereknek a halála. Menekülés a lángok elől holttesteken keresztül s amidőn már-már meg-menekültek, akkor utoléri őket a gyilkos fojtó-gáz, amely az örületes halálfelelemlőt üzött munkást, családapát lesújtja, lenyűgözi, mig odaér hozzá a lángtenger, amely megváltja szenvedéseitől.

A pusztulás nyomán átok kél a megmaradt bányászok ajkán. A közös sors tudata elkeseríti őket. Hiába küldötte közéjük a császár a fiát. A munkások szenvedelmét csak jobban szitot-ta a szerencsétlenségből népszerűséget ková-csoló császári csemete, a munkások szóhoz sem engedték jutni és ezt kiáltották feléje:

— Jobb bányatórvényt követelünk!

— Védelmezzétek meg jobban a munkáso-kat!

Közben ilyen kiáltások is hallatszottak:

— Le Bülowva! Le vele!

A Marsellaistak énekelték a munkások. A forradalmi dal büvös ereje borzongatta meg a kapitalizmus képviselőit, a forradalmi dal csu-dás ereje kapta meg sok ezer bányász szívét, amely a pusztulás láttára is reménnyel töltötte el őket. A szebb jövő reményével.

A munkanélküliség. Az általános munka-pangás Svédországban is nyomorba dönti a munkások tizezreit. Így csak Lundban és Mal-móban 14,000 napzamos, gyári munkás, iparos és kereskedelmi alkalmazott van munka nélkül. A nagy munkahiányt itt három nagy részvény-társaság bukása és egy nagy gyárérés okozta. Egész Délsvédországban nagy a nyomorúság. A mult országgyűléstől megszavazott nagy közmunkákat sem kezdték még el.

Indiában az angolok uralma egyre-másra szüli a merényleteket. Az angolok ugyan azzal dicsekszenek, hogy minden rendben van, azon-ban az Indiából érkező hírek mást mondanak. E héten Bengália kormányzója, Sir Edward Fraser ellen revolver-merényletet követett el egy ifju bengáli bennszülött. A merényletet, mely egyébként nem érte el célját, amennyiben a kormányzó sértetlen maradt, egy nyilvános gyűlés alkalmával követték el, midőn egy chi-cagói egyetem tanár előadást tartott. Nagyobb súlyt ad a dolognak az a körülmény, hogy szá-mos más bengáli jelent meg a teremben, azzal az előre megfontolt szándékkal, hogy veszély esetében segítségére siessenek a merénylőnek. A merénylet tehát nem valamely "anarchista"-nak az egyéni tette, vagy örült embernek a cse-lékénye volt, hanem kétszetenül egy poli-tikai pártnak vagy bizottságnak programm-szerű akciója.

Megjegyzendő, hogy ez már a negyedik me-rénylet Sir Edward Fraser ellen. A merénylet indító okát semmikép sem szabad a kormányzó személyes viselkedésében keresnünk, hanem abban a körülményben, hogy a kormányzó sze-mélye jelképezi az indiai angol kormány azon cselekedetét, mely leginkább hivta ki az indiai népek nagy részének gyűlöletét és elkeseredé-sét, tudniillik Bengália politikai és gazdasági kettéválasztása. Évtizedek óta semmi sem fájt annyira az indiaiaknak, mint ez a machia-vellista rendszabály, mert érezték, hogy ennek nem volt más célja, mint a hindu és mohamedán lakosságnak egymásra való uszítása, hogy aztán annál jobban leigázhassák mindkettőt. És míg az angol kormány vissza nem vonja ezt a rendszabályt és nem egyesíti ujbból az ősi bengáli alkotmányt, mindaddig hasonló merény-letek a jövőben is előfordulnak majd.

A clevelandi állami vezetőség, az Ohio ál-lamban levő szocialista munkásszervezeteket a karácsonyi ünnepekre, Clevelandba ALLAMI ÉRTEKEZLETRE hívja egybe.

Ez uton is főlkéri az állami vezetőség a clevelandi központhoz tartozó összes osztályo-kat, hogy az értekezlet napirendjének fontos-ságára való tekintettel, okvetlenül küldjenek megbízottakat az értekezletre.

Timár, állami titkár.

TÁRCA.

A GYERMEK.

— Irta: Csáth Géza. —

(Szinhely: Egyszerű vidéki orvosi rendelő-szoba. Személyek: Az orvos, negyvenéves, jó-arcu ember és egy piros képű, kékszemű, nyu-lánk, de erős munkásasszony.)

Az asszony: Én kimondom doktor ur nyil-tan, azért jöttem, mert nem akarom, hogy Gye-rekem szülessen! Még nem akarom.

Az orvos: Ja, lelke az azt sokan nem akar-nak.

Az asszony: Ne higgye doktor ur, hogy félek a szülés fájdalmaitól. Nem félek én, de még nem tudnánk a gyereket jól fölnevelni. Az uram is mondta, hogy nem vétett semmit az a kicsi lélek, hogy nyomorúságban kezdje meg a földi életet. Nekem is és az uramnak is dolgoz-ni kell és szívesen is dolgozom, mert pézt akarunk gyűjteni. Ha azután csak egy kis házat tudunk majd szerezni egy ekkora kis földdel ni, hogy éppen elférünk rajta, akkor jö-hetnek a gyerekek.

Az orvos: Az ám, csak hogy a gyerekek nem akkor szoktak jönni, amikor a szülők akarják, mert akkor ugyan soká elvárakozhatnának, ha-nem amikor ők akarnak.

Az asszony: Tudom, doktor ur, hogy ez a törvény. De hiszen éppen mondom magamba, hogy a szomszédunknál, a Kovács napzamo-séknál mennyi gyerek van. Hat gyerek. Három gyerek közülök angolkóros, a negyediknek szá-márhurujta van. Egyik bajból a másikba esnek. Mondom magamba: ha az az első gyerek nem jön olyan korán, a Kovács szerez egy kis pénzt, jó lakásba mehetnek, a többi gyerek is jobb kosztot élhet és nem kap semmilyen betegsé-get. A törvény ilyenformán a gyerekek ellen van! Mondja meg a doktor ur, ha nem igaz.

Az orvos: Igaz, igaz lelke és mégse igaz. Különben is, én magával nem vitatkozhatom. A törvény tiltja, hogy egy ilyen egészséges, erős asszonynál, mint maga, tegyünk valamit, mert egészen valószínű, hogy a maga gyereke egy szép erős, egészséges gyerek lesz. Jó ka-tona lesz; a király meggaragudna rá, ha meg-ölném és angyalit csinálnék belőle. A király jobban szereti, ha szép katona lesz belőle.

Az asszony: Kösözöm szépen, azért szven-deni, hogy a drága gyermekemet fegyverbe öltöztessék, háboruba vigyék és ottan legyil-kolják.

Az orvos: Ne féljen semmit, nem lesz egy-hamar háboru mifelénk.

Az asszony: Hát ne is legyen. De tessék nézni doktor ur, én tudom, hogy vannak asz-szonyok, akik értenek az ilyesmihez és elvége-zik a dolgot. Mondom magamba, minék men-jek én az ilyenhez, mikor az orvos urak ezt jobban tudják...

Az orvos: Kedves asszonyom, értsen meg, én belátom, hogy magának igaza van minden-ben, hogy esetleg maguk egész életükön meg-sínylik, ha most rövidesen valami kis pénzt nem gyűjthetnek. Mig fiatal az ember, addig dolgozik. De azt már csak nem tehetem, hogy az orvosi diplomámat a maguk baja miatt koka-kára tegyem. Ha király volnék, azt mondanám, hogy minden embernek annyi gyereke legyen, ahányat akar, de nem vagyok király és ehelyett csak a beteg embereket gyógyítom. Ha jön hozzám egy asszony, aki jó reménységben van és emellett nagy beteg és azt látom, hogy gyön-ge ahhoz, hogy viselje a gyereket, akkor a tör-vény megadja nekem a jogot, hogy más dok-torokkal egyetértve elvegyem tőle a gyereket, de egy ilyen egészséges asszonynál, mint maga, nem lehet, nem lehet. Ezt verje ki a fejéből.

Az asszony: Még tanácsot sem adhat a dok-tor ur, hogy mit csináljak?

Az orvos: Még tanácsot se adhatok.

(Szünet.)

Az asszony: Hát akkor én nem tudom...

Az orvos: Mit nem tud?

Az asszony: Hogy mi lesz velünk.

Az orvos: Nézze kedves asszonyom, szed-jék össze magukat és nyugodjanak bele. Gond-olja csak el, hogy a gyerek valami kiváló em-ber lesz, aki szorgalommal s kitartással magas állásba fog jutni és magukat öreg napjaikra segiteni fogja. Hát ha éppen ez a gyerek a leg-szebb, legnemesebb gyümölcs, amely férjével való házasságából valaha terem. És éppen ezt a legdrágább gyümölcsöt dobni el?

Az asszony: Miért lenne éppen ez a legjobb?

Az orvos: És miért ne lenne a legjobb? Én se tudom, maga se tudja. Senkise tudja.

Az asszony: Megbocsásson doktor ur, de én azt mondom, hogy egy ember olyan, mint a másik. És azzal, ha mi az urammal ennek az egynek a kedvéért lemondunk a vagyonszer-zésről azzal megrövidítjük a többi kettőt, a többi hármat. Ez se igazság! Pedig akkor le kell mondanunk; megcsináltuk a számadást az urammal: ha most gyerek lesz, sose fogunk házat szerezni. Szegény ember krajcárokból rakja össze a forintokat és a krajcárak napról-napra el fognak menni.

Az orvos: Nem tudom megérteni, mért ra-gaszkodnak annyira a vagyonszerzéshez, a ház-

EGYLETI KALAUZ.

I. osztály. New Yorki Szocialista Munkásszervezet egyetemi helyisége 431 E. 6th St. (Oravetz-féle "Árpad Hall") első emeleti gyűlésterem. Üzleti üléseit tartja minden hétfő szombatján. Minden szombat este vita vagy felolvasás. Titkár Basky Ferenc, 516 E. 6th St. c. o. "Népakarat", kihez minden a szervezetet érdeklő levelek intézendők. Vendégeket szívesen fogad a szervezet.

szélni lehet minden hétfőn este 8-tól fél 10-ig. Az intéző bizottság 210 Electric Ave., E. Pittsburg, Pa. tartja rendes üléseit. Intéző bizottsági elnök: Gross Henry, P. O. B. 39, E. Pittsburg, Pa. Alelnök: Stumpfer János, E. Pittsburg, Pa. P. ü. és lev. titkár: Marossy, 405 Arlington Ave., Mt. Oliver, Pittsburg, Pa. Pénztárnok Gyékis Henrik, 803 East St., North Side, Pittsburg, Pa. Jegyző Székely Imre, 242 P. O. B. East Pittsburg, Pa. Számvizsgálók Gross L., Valaszky Gy. és Kriszter M. E. Pittsburg. Ellenőrök Glück Frigyes, Viszlay Béla. Szervező Kmotrik Sámuel, 805 East St., North Side, Pittsburg, Pa. Bridgeporti Bets. Szöv. ügykezelőse, ahol tagok felvételre jelentkezhetnek. A belpolg tagok felvételét kaphatnak Róna D. ügykezelőnél, 136 Boyden St., Newark, N. J.

léseit tartja minden hó 3-ik vasárnapján d. e. 10 órától 14 óráig. XXXII. osztály. Brooklyn N. Y. Elnök Havasy J. Levelező titkár Mandula S., 258 Heyward St., kihez minden az osztályt érdeklő levelek címzendők. Pénztárnok Ondik J., 16 Utica Ave. Gyűléseit tartja minden hétfő harmadik keddi este 7 és fél órákor Boerum St. 5. sz. alatti Bridgeporti ügykezelő Ondik A. 1341 Flushing Ave. XXXIII. osztály. Pittsburg, Pa. Elnök Tóth A. Titkár Szakács A., 53 Acorn St., hova minden az osztályt érdeklő levelek címzendők. Pénztárnok Timko András. Szervező Paulovics J. Gyűléseit tartja minden 4-ik vasárnapján d. u. 2 órákor 53 Acorn St., az elnök lakásán.

I. N. Y. M. Ifjúsági Kör tánciskolája. ÁRPAD HALL 431 E. 6th St. New York. Angol-magyar iskola kétszer hetenkint, hétfőn és csütörtökön a LIBERTY HALL-ban 49 Mercer St. Newark, N. J. Mindkét helyiségben kifogástalan magyar konyha. Alkalmas termek bálók, lakodalmak és egyetemi gyűlésekre. Bel- és külföldi lapok. Budapesti Népszava. Az öntudatos munkások találkozó helye. Pool és biliárd. A. Oravetz, tulajdonos.

Dr. BIEBER E. LAJOS magyar fogorvos 383 E. 8th Street Ave. C és D között New York

Mrs. KLEIN magyar kávéház és étterem 257 Springfield Ave. Newark.

Wachsman női és férfi-dívat áruház 86 Avenue A NEW YORK. (az 5-ik és 6-ik utcák között) Olcsó szabott árak!

Mrs. J. HOFFMANN, MAGYAR VIRÁGÜZLETE 971 SECOND AVE. 51. és 52. utca között N. Y.

JOS. BERLOCK PÉRFI SZABÓ 1118 Thirteenth Ave. East Oakind, Ca

JAKOBY MIKSA orvostanhallgató Angol Magyar iskolában 238 E. 6th St. és 1528 Second Ave. (79th St.)

Katolín János FENYKÉPESZ 3616 N. Broadway, St. Louis

Ugyes magyar szülész nő Jergler Paula Budapestben az egyetemen vizsgázott és a budapesti klinikán főbábu volt, sok évi gyakorlat után tanácsot és segélyt nyújt mindenben. 546 Washington Boulevard, Pauline St sarkán, Chicago, Ill. Telefon West 1394

TULY az egyedüli magyar FENYKÉPESZ NEWARKON, N. J. 4 West Street.

PARK CASINO Lipman J., tulajdonos KÁVÉHÁZ ÉS ÉTTEREM 608-610 California Ave. Chicago, Ill.

South St. Louis magániskola 321 Marion Street Angolul beszélni, olvasni és írni néhány halatt alaposan és biztosan meg lehet tanulni. Kezdők és előre haladtak számára. Díjak mérsékelték. Legjobb rendszer. Jelenkezni lehet minden nap reggeli 10 óráig este 10 óráig és vasárnap délelőtt.

Beldegreen budapesti fényképész 32 Avenue C 3-ik u.sarok, New York

Divatos Cipők olcsó árban kaphatók a "UNION SHOE CO."-nál Ave B. cor. 4th st. NEW YORK.

Péter Lajos "Rákóczi Hall"-hoz címzett Vendéglő, Kávéház és Étterme. 4-ik utca 197, New York.

JÓZSEF KÁROLY MAGYAR PÉK 615 So. 2nd St. St. Louis, Mo.

PILÁT F. MAGYAR SZÜLÉSZNŐ Budapestet az egyetemen vizsgázott, sok évi gyakorlat után tanácsot és segélyt nyújt mindenben. 1443 Ave. A. New York. Bet. 76th & 77th Sts.

RIZSÁK JÁNOS közjegyző, pénzzállító és váltó-intézet Főútlelet 127 Second St., Passaic, N. J.

Erdélyi Vendéglő 263 9th St. cor. Clementine. San Francisco, Cal Friss izletes magyar ételek és italok. Az elvtársak kedvelt találkozó helye. Pool és biliárd asztalok.

ROTH SAMUEL gyógyszerész a Megváltóhoz 125 Ave. C, cor. 8th St., New York

Bevándorlók figyelmébe ajánlja csonosan berendezett tiszta és jutányos árú SZOBÁIT "Népakarat" szerkesztőségével szemben. 513 E. 6th St. NEW YORK.

Rostassy Rezső 513 E. 6th St. NEW YORK. Az elvtársaknak Magyarországból érkező leveleire díjmentesen adok felvilágosítást és kívánatra a hajónál megvárom őket. ÉTTERMEM ÉS KÁVÉHÁZAM a magyarságvilág öntudatos munkások kedvelt találkozó helye. Izletes friss ételek. — Hazai biliárd asztalok. Bel és külföldi pártlapok. Feljuttatni megbízhatóság.

HIRDETÉSEK.

MUNK. BET. ÉS ÖNKÉPZŐ SZERVEZET. Munk. Bet. és Önk. Szerv. I. osztálya, Brooklyn. Üzleti üléseit tartja minden hó 2-ik keddi este 8 órákor, 5 Boerum Street. Alelnök Shebál József, 401 Central Avenue. Pénztárnok Barnóczky Mihály, 135 Meserole St. Brooklyn. Hivatalos orvos M. B. Pearlstein, 309 Hewes Street, cor. Harrison Ave., Brooklyn, N. Y.

17 karátos vasuti óra. 5.75

FINTA MIHÁLY BORBÉLY ÉS "ODRÁS" 516 E. 6th Street, New York.

MINDEN ESTE HANGSERYEN PARK CASINO Lipman J., tulajdonos KÁVÉHÁZ ÉS ÉTTEREM 608-610 California Ave. Chicago, Ill.

South St. Louis magániskola 321 Marion Street Angolul beszélni, olvasni és írni néhány halatt alaposan és biztosan meg lehet tanulni. Kezdők és előre haladtak számára. Díjak mérsékelték. Legjobb rendszer. Jelenkezni lehet minden nap reggeli 10 óráig este 10 óráig és vasárnap délelőtt.